

Valtuutettu Hannu Peurasaaren aloite Valtakadun kävelyosuuden kehittamisestä

Kaupunginvaltuusto 05.09.2022 § 71

Valtuutettu Hannu Peurasaari esitti seuraavan aloitteen:

Me allekirjoittaneet esitämme valtuustoaloitteena, että kaupunki ryhtyisi toimenpiteillään kehittämään Valtakadun kävelykatuosuutta.

Useat Kemin keskustan yrittäjät ovat voimakkaasti toivoneet autokaistan avaamista nykyiselle kävelykadulle joko yksisuuntaisena pohjoisesta etelään suuntautuvana tai kaksisuuntaisena.

Perusteluina yrittäjät ovat esittäneet, että nykyinen järjestely, jossa osa Valtakadusta on ainoastaan jalankulkijoiden käytettävissä, on vähentänyt kävelykadun varrella sijaitsevien yritysten asiakkaiden määrää huomattavasti.

Valtakadun kävelykatuosuus on valmistunut vuonna 2021, ja kaupunki on silloin saanut Euroopan aluekehitysrahaston tukea investointiin. Kävelykatua on nyt mahdollista kehittää, muuttaa, ja myös avata siihen autokaista hidaskatuna kävelykadun rakentamisen yhteydessä saadun EAKR:n investointituen tukisääntöjen enää vaikuttamatta asiaan tai rajoittamatta muutostoimenpiteitä.

Päätös Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.

Kaupunginhallitus 12.09.2022 § 261

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus pyytää asiaan elinvoimalautakunnan ja ympäristölautakunnan yhteisen lausunnon. Lausuntoa varten tulee kuulla keskustan yrittäjiä.

Päätös Kaupunginhallitus päätti pyytää asiaan elinvoimalautakunnan ja ympäristölautakunnan yhteisen lausunnon. Lausuntoa varten tulee kuulla keskustan yrittäjiä.

Ympäristölautakunta 15.11.2022 § 97

Valmistelija Vt. yhdyskuntatekniikan päällikkö Ismo Tapio puh. 040 537 1329, elinvoimajohtaja Mervi Nikander puh. 040 480 1067, elinkeinopäällikkö Hanna Alila puh. 040 537 6261

Valtakadun kävelykatuosuus on valmistunut vuonna 2011 ja v. 2019 avattiin Prima-talon edessä oleva kävelykadun osuus autoilijoiden käyttöön.

Kemin kaupunkistrategian mukaan Kemin kaupunkiympäristö on kaunis, turvallinen ja vetovoimainen paikka kohtaamisille. Kaupunkien keskustoihin tarvitaan paikkoja, joissa ihmiset voivat turvallisesti viivähtää ja kohdata.

Elinvoimatoimiala järjesti yrittäjille keskustelutilaisuuden 26.10.2022, jossa yrittäjät toivat vahvasti esille, että kävelykatu tulisi avata aloitteen mukaisesti ajoneuvoliikenteelle yksisuuntaisena. Yrittäjien näkökulmasta kävelykatu on vaikuttanut yritysten liikevaihtoon, liikkeiden saavutettavuuteen, ja keskustan elinvoimaisuuteen. Lisäksi yrittäjät ovat olleet erikseen yhteydessä elinkeinopääliikköön tuoden esille kävelykadun avaamisen merkityksen yritystoiminnan virkistymiselle ja keskustan elinvoimaisuudelle sekä sille että kaupunkikuvassa on kivijalkakauppoja ja monipuolinen palveluvalikoima.

Kaupunkikuvatyöryhmä on käsitellyt asiaa 25.10.2022 ja todennut kokouksessaan, että "Kaupunkikuvatyöryhmä ei katso kävelykadun toiminnon muutokselle olevan tarvetta".

Lausuntonaan elinvoimatoimiala esittää kokouksessaan 16.11.2022:

"Elävä ja monipuolisesti palveluita tarjoava kaupunkikeskusta tuo elinvoimaa. Matkailun näkökulmasta viihtyisät keskustat houkuttavat ulkopaikkakuntalaisia. Kävelykadun ja Täiköntorin alue toimii tapahtuma- ja toripaikkana. Kävelykadulla kesäaikaan olleet istutukset ovat tuoneet vihreyttä ja viihtyisyyttä kaupunkikeskustaan.

Kävelykatu koetaan keskustan yritysten näkökulmasta vahvasti negatiivisesti liiketoimintaan vaikuttavaksi asiaksi. Tämän vuoksi on perusteltua tarkastella eri vaihtoehtoja. Kävelykadun kokeiluluontoisen avaamisen vaikutuksia on pystyttävä arvioimaan ja siksi on tehtävä taustaselvitys mm. alueen liikennevirroista sekä liiketoiminnan kehittymisestä. Kokeiluna kävelykadun yksisuuntainen avaaminen voidaan nähdä yritysmuutoksenä päätöksenä. Kokeilun maksimiaika on todennäköisesti kaksi (2) vuotta.

Taustaselvityksen ja arvioinnin perusteella elinvoimatoimiala esittää kolme vaihtoehtoa keskustan ja Valtakadun kävelykadun kehittämiseen:

1. Valtakadun kävelykadun säilyttäminen nykyisellään
2. kävelykadun kehittäminen yhdessä kaupungin, yrittäjien, asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa v. 2023 aikana haettavassa kaupunkimuotoilu- ja kehittämishankkeessa ja
3. kävelykadun avaaminen ajoneuvoliikenteelle yksisuuntaisena katuna kahden vuoden kokeiluajaksi. Kokeilun aikana selvitetään muutoksen tuomat vaikutukset (mm. liikennemäärät, alueen liikevaihdon muutokset). Kävelykadun avaaminen vaatii asemakaavamuutoksen".

Lausunto ympäristötoimiala, (Ismo Tapio 11.11.2022):

Valmistelija täydensi lausuntoaan kokouksessa.

Kävelykadun avaaminen ajoneuvoliikenteelle aiheuttaa kustannuksia. Katurakenne ei nykyisellään kestä ajoneuvoliikennettä eikä mahdollista tasokasta talvihoitoa, minkä johdosta muutos vaatisi vanhan päällysrakenteen poistamisen ja sen korvaamisen asfaltoinnilla. Kustannuksia syntyy myös liikenteenohjaukseen ja katu ympäristöön tehtävistä muutostöistä. Muutostyön ja mahdollisen kadun ennaltamisen

kustannukset kohdistuvat todennäköisesti ympäristötoimialalle. Kokonaiskustannusarvio ilman tarkempia suunnitelmia on noin 100000-200000 €. Kustannuksia ei ole budjetoitu ympäristötoimialan vuoden TA-2023 tilaukseen.

Oheismateriaalina on Kemitimi ry:n esitys kävelykadun osan avaamisesta yksisuuntaisena ajoneuvoliikenteelle sekä 5-7 pysäköintipaikan perustamisesta. Ehdotettu toteuttamismalli tekisi katuosuuden talvihoidosta haasteellisen. Kadun kapeus, viistopysäköintipaikat ja muutosaluetta ympäröivät rakenteet sekä jalkakäytävien ylläpito yhtenä kokonaisuutena vaikeuttavat katuosuuden talvihoitoa merkittävästi. Mahdollisella muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta liikenneturvallisuuteen.

KH:n edustaja Marko Lescelius ilmoitti esteellisyytensä asian käsittelyyn (yhteisöjäävi) ja poistui klo 12.22-12.47.

Esittelijä	Vs. ympäristöjohtaja Risto Pöykiö
Päätösehdotus	Ympäristölautakunta antaa oheisen lausunnon kaupunginhallitukselle.
Päätös	Ympäristölautakunta päätti antaa oheisen lausunnon kaupunginhallitukselle.

Elinvoimalautakunta 16.11.2022 § 95

Valmistelu Elinvoimajohtaja Mervi Nikander puh. 040 480 1067, elinkeinopäällikkö Hanna Alila puh. 040 537 6261, yhdyskuntatekniikan päällikkö Ismo Tapio puh. 040 537 1329

Valtakadun kävelykatuosuus on valmistunut vuonna 2011 ja v. 2019 avattiin Prima-talon edessä oleva kävelykadun osuus autoilijoiden käyttöön.

Kemin kaupunkistrategian mukaan Kemin kaupunkiympäristö on kaunis, turvallinen ja vetovoimainen paikka kohtaamisille. Kaupunkien keskustoihin tarvitaan paikkoja, joissa ihmiset voivat turvallisesti viivähtää ja kohdata.

Elinvoimatoimiala järjesti yrittäjille keskustelutilaisuuden 26.10.2022, jossa yrittäjät toivat vahvasti esille, että kävelykatu tulisi avata aloitteen mukaisesti ajoneuvoliikenteelle yksisuuntaisena. Yrittäjien näkökulmasta kävelykatu on vaikuttanut yritysten liikevaihtoon, liikkeiden saavutettavuuteen, ja keskustan elinvoimaisuuteen. Lisäksi yrittäjät ovat olleet erikseen yhteydessä elinkeinopäällikköön tuoden esille kävelykadun avaamisen merkityksen yritystoiminnan virkistymiselle ja keskustan elinvoimaisuudelle sekä sille että kaupunkikuvassa on kivijalkakauppoja ja monipuolinen palveluvalikoima.

Keskustan yrittäjien mielipide kävelykadun kehittämiseksi **liitteenä**.

Lausunto elinvoimatoimiala:

Elävä ja monipuolisesti palveluita tarjoava kaupunkikeskusta tuo elinvoimaa. Matkailun näkökulmasta viihtyisät keskustat houkuttavat ulkopaikkakuntalaisia. Kävelykadun ja Täiköntorin alue toimii tapahtuma- ja

toripaikkana. Kävelykadulla kesäaikaan olleet istutukset ovat tuoneet vihreyttä ja viihtyisyyttä kaupunkikeskustaan.

Kävelykatu koetaan keskustan yritysten näkökulmasta vahvasti negatiivisesti liiketoimintaan vaikuttavaksi asiaksi. Tämän vuoksi on perusteltua tarkastella eri vaihtoehtoja. Kävelykadun kokeiluluontoisen avaamisen vaikutuksia on pystyttävä arvioimaan ja siksi on tehtävä taustaselvitys mm. alueen liikennevirroista sekä liiketoiminnan kehittymisestä. Kokeiluna kävelykadun yksisuuntainen avaaminen voidaan nähdä yritysmuutoksen päätöksenä. Kokeilun maksimiaika on todennäköisesti kaksi (2) vuotta.

Taustaselvityksen ja arvioinnin perusteella elinvoimatoimiala esittää kolme vaihtoehtoa keskustan ja Valtakadun kävelykadun kehittämiseen:

1. Valtakadun kävelykadun säilyttäminen nykyisellään
2. kävelykadun kehittäminen yhdessä kaupungin, yrittäjien, asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa v. 2023 aikana haettavassa kaupunkimuotoilu- ja kehittämishankkeessa ja
3. kävelykadun avaaminen ajoneuvoliikenteelle yksisuuntaisena katuna kahden vuoden kokeiluajaksi. Kokeilun aikana selvitetään muutoksen tuomat vaikutukset (mm. liikennemäärät, alueen liikevaihdon muutokset). Kävelykadun avaaminen vaatii asemakaavamuutoksen.

Lausunto ympäristötoimiala:

Kävelykadun avaaminen ajoneuvoliikenteelle aiheuttaa kustannuksia: Katurakenne ei nykyisellään kestä ajoneuvoliikennettä eikä mahdollista tasokasta talvihoitoa, minkä johdosta muutos vaatii vanhan päällysrakenteen poistamisen ja sen korvaamisen asfaltoinnilla. Lisäksi kustannuksia syntyy liikenteenohjaukseen ja katu ympäristöön tehtävistä muutostöistä.

Kaupunkikuvatyöryhmä on käsitellyt asiaa 25.10.2022 ja todennut kokouksessaan, että "Kaupunkikuvatyöryhmä ei katso kävelykadun toiminnon muutokselle olevan tarvetta".

Esittelijä

Elinvoimajohtaja Mervi Nikander

Päätösehdotus

Lausunnossa on kartoitettu kolme vaihtoehtoa: 1. Valtakadun kävelykadun säilyttäminen nykyisellään 2. kävelykadun kehittäminen yhdessä kaupungin, yrittäjien, asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa ja 3. kävelykadun avaaminen ajoneuvoliikenteelle yksisuuntaisena katuna kahden vuoden kokeiluajaksi. Elinvoimalautakunta päättää oheisista vaihtoehdoista.

Lautakunta lähettää lausunnon edelleen kaupunginhallitukselle.

§95 käsiteltiin §93 jälkeen.

Päätös

Lautakunta suoritti äänestyksen vaihtoehto 2: ja vaihtoehto 3:n välillä. Vaihtoehtoa 2 kannattivat Miia Alasaarela, Mikko Koivulehto, Anniina Kumpula, Jukka Kunnari, Pirkko Pehkonen, Mika Piiparinen sekä Anne Sipola. Vaihtoehto 3 kannattivat Kalle Helske, Juha Puro sekä Eero Tuokila. Elinvoimalautakunnan päätökseksi tuli vaihtoehto 2 äänin 7-3, jonka mukaan kävelykatua kehitetään yhdessä kaupungin, yrittäjien, asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa. Lautakunta lähettää lausunnon edelleen kaupunginhallitukselle.

Asiantuntijalautakuntien lausuntojen pohjalta on haastava muodostaa yhtenäistä kuvaa miten kysymyksen osalta olisi tarkoituksenmukaista menetellä ja huomioida myös sekä yrittäjien ja kuntalaisten antama palaute asiassa.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että kävelykatua kehitetään yhdessä kaupungin, yrittäjien, asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa alkuvuoden 2023 aikana ja kävelykadulle luodaan kehittämis/rakentamissuunnitelma toukokuun 2023 loppuun mennessä.

Suunnitteluprosessissa määritellään kävelykadun kehittämisen tavoitteet ja niiden pohjalta toteuttamissuunnitelma, joka voidaan toteuttaa lokakuun loppuun 2023 mennessä. Yleisinä tavoitteina tulee ensinnäkin olla pysyvä ratkaisu, joka on turvallinen, korkeatasoinen, vihreä ja viihtyisä ja joka tukee kaupunkikeskustan vetovoimaa. Investointia varten varataan talousarvioon investointeihin 180 000€, jonka tulee kattaa kaikki kustannukset. Kaupungin osalta prosessiin osallistuu edustajat elinvoima- ja hyvinvointitoimialalta.

Päätös

Marko Lescelius ilmoitti esteellisyytensä asian käsittelyyn (yhteisöjäävi) ja poistui kokoushuoneesta asian käsittelyn ajaksi.

Hannu Peurasaari esitti Raimo Keskikallion kannattamana, että kaupunginhallitus päättää vaihtoehdon kolme mukaisesti kahden vuoden kokeilusta.

Koska oli tehty kaupunginjohtajan ehdotuksesta poikkeava ehdotus suoritettiin kättennostoäänestys.

Kaupunginjohtajan ehdotusta kannattivat Kourula, Huusko, Tiitinen, Mustafi, Koskela, Tervahauta ja Järvelä.

Peurasaaren/Keskikallion ehdotusta kannattivat Peurasaari ja Keskikallio.

Kaupunginhallitus päätti kaupunginjohtaja ehdotuksen mukaisesti, että kävelykatua kehitetään yhdessä kaupungin, yrittäjien, asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa alkuvuoden 2023 aikana ja kävelykadulle luodaan kehittämis/rakentamissuunnitelma toukokuun 2023 loppuun mennessä.

Suunnitteluprosessissa määritellään kävelykadun kehittämisen tavoitteet ja niiden pohjalta toteuttamissuunnitelma, joka voidaan toteuttaa lokakuun loppuun 2023 mennessä. Yleisinä tavoitteina tulee ensinnäkin olla pysyvä ratkaisu, joka on turvallinen, korkeatasoinen, vihreä ja viihtyisä ja joka tukee kaupunkikeskustan vetovoimaa. Investointia varten varataan talousarvioon investointeihin 180 000€, jonka tulee kattaa kaikki kustannukset. Kaupungin osalta prosessiin osallistuu edustajat elinvoima- ja hyvinvointitoimialalta.

Pöytäkirja tarkastettiin kokouksessa tämän pykälän osalta.